

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5MCdo/39/2012
Identifikačné číslo spisu:	4611202792
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:4611202792.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a sudcov JUDr. Vladimíra Maguru a JUDr. Sone Mesiarkinovej, v právnej veci žalobcov 1/ Bc. F. J., bývajúceho v S., 2/ Y. J., bývajúceho v S., proti žalovaným 1/ Poľovníckemu združeniu HRABINA Horné Obdokovce, so sídlom v Horných Obdokovciach 148, IČO: 36 109 495, 2/ S. T. bývajúcemu v M., 3 /C. U., bývajúcemu v M., všetci zastúpení JUDr. Barborou Korenecovou, advokátkou, so sídlom v Malinove, Slnečná 765/3, IČO: 42 174 902, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp.zn. 4 C 74/2011, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. októbra 2011 sp.zn. 9 Co 210/2011, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie z a m i e t a.

Žalobcovia 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovaným 1/ až 3/ náhradu trov dovolacieho konania v sume 98,70 € na účet právnej zástupkyne žalovaných JUDr. Barbory Korenecovej, advokátky, so sídlom v Malinove, Slnečná 765/3, do troch dní.

Odôvodnenie

Okresný súd Topoľčany rozsudkom z 21. júna 2011 č.k. 4 C 74/2011-96 zamietol návrh žalobcov, ktorým sa domáhali uloženia povinnosti žalovaným ospravedlniť sa im za nezákonné vylúčenie z Poľovníckeho združenia HRABINA Horné Obdokovce a povinnosti zaplatiť sumu 2.400 € každému zo žalobcov. Žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovaným v 1. až 3. rade náhradu trov konania v sume 459,11 € na účet JUDr. Barbory Korenecovej, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd dospel k záveru, že nárok žalobcov na ospravedlnenie nemá žiadny podklad vo vykonanom dokazovaní, pretože sa žalobcom nepodarilo preukázať, že konaním žalovaných bolo zasiahnuté do ich práv na ochranu osobnosti. Svoj nárok na ospravedlnenie odvodzovali žalobcovia výlučne z tej skutočnosti, že došlo k ich vylúčeniu z poľovníckeho združenia. Súd mal zato, že u žalobcov nedošlo k zásahu do práva na ochranu ich osobnosti, ale iba k zásahu do ich statusu členov poľovníckeho združenia, pričom uvedenú skutočnosť nemožno zároveň hodnotiť ako zásah do osobnostných práv fyzickej osoby. Vylúčenie žalobcov zo združenia vyplývalo z činnosti žalovaného 1/ vykonávanej prostredníctvom jeho výkonného orgánu, ktorý tak konal na základe stanov žalovaného 1/.

Navyše uvedené konanie výboru žalovaného 1/ už bolo riešené v inom súdnom konaní, kde bolo právoplatne rozhodnuté, že členstvo žalobcov u žalovaného 1/ trvá. Okrem toho na strane žalovaného 2/ a 3/ nebola daná pasívna legitimácia, pretože o vylúčení žalobcov zo združenia rozhodol výbor žalovaného 1/ ako výkonný orgán. Súd nepovažoval ani konflikt na výborovej schôdzi dňa 31. augusta 2010 za zásah do osobnostných práv žalobcov z dôvodu, že išlo o vzájomnú slovnú výmenu názorov medzi žalobcami a členmi výboru a v konaní ani nebolo žalobcami podrobne uvedené, čo bolo obsahom tejto výmeny názorov. Nárok žalobcov na zaplatenie nemajetkovej ujmy súd považoval za nedôvodný, pretože mal zato, že zo strany žalovaných nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov a súčasne na strane žalovaných 2/ a 3/ chýbala aj pasívna legitimácia. Z týchto dôvodov súd návrh žalobcov v celom rozsahu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalovaným 1/ až 3/, ktorí mali vo veci plný úspech, priznal náhradu trov konania spočívajúcu v trovách právneho zastúpenia a náhrade cestovného podľa § 10 ods. 8 a § 15 písm. a/ vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Krajský súd v Nitre na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ rozsudkom z 27. októbra 2011 sp.zn. 9 Co 210/2011 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. a žalovaným v 1/ až 3/ rade náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nebolo dôvodné. V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a z tohto dôvodu sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov v ňom uvedených. Na zdôraznenie správnosti uviedol, že zákon neposkytuje ochranu proti akémukoľvek zásahu, ale len proti takému zásahu, ktorý je neoprávnený a ktorý je spôsobilý privodiť ujmu fyzickej osobe. Jediná podmienka priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je splnená vtedy, keď sa nemateriálne zadosťučinenie nezdá postačujúce. Odvoláciu námietku žalobcov, že súd neúplne zistil skutkový stav, posúdil odvolací súd ako nedôvodnú, pretože v zmysle § 118a ods. 1 O.s.p. boli účastníci povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do skončenia prvého pojednávania a podľa odseku 2 citovaného ustanovenia na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd neprihliadne, poukázal aj na to, že boli súdom poučení podľa § 120 ods. 4 O.s.p. a prehlásili, že nemajú ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Odvolací súd ďalej skonštatoval, že ochranou osobnosti nie je možné riešiť skutočnosti, ktoré boli riešené v inom súdnom konaní (v konaní o určenie, že členstvo žalobcov u žalovaného 1/ trvá). Žalobcovia v konaní nepreukázali, ani netvrdili takú intenzitu zásahu a okolností, ktoré by odôvodňovali priznanie nemateriálnej a materiálnej satisfakcie, a neuniesli dôkazné bremeno vo svojich tvrdeniach, že bola ich česť a dôstojnosť v poľovníckych kruhoch značne znížená. Odvolací súd tiež súhlasil so záverom súdu prvého stupňa ohľadom nedostatku pasívnej legitimácie žalovaných 2/ a 3/, pretože ako fyzické osoby nezodpovedajú za činnosť poľovníckeho združenia. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 151 ods. 2 O.s.p. tak, že úspešným žalovaným v odvolacom konaní náhradu trov tohto konania nepriznal, z dôvodu, že právna zástupkyňa nevyčísľila výšku trov v zákonom stanovenej lehote. Preto nebol viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania žalovaným v rozhodnutí, ktorým sa konanie skončilo a úspešným žalovaným v odvolacom konaní trovy tohto konania nepriznal.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) vyhovel podnetu žalobcov a mimoriadnym dovolaním napadol rozsudok Krajského súdu v Nitre z 27. októbra 2011 sp.zn. 9 Co 210/2011. Podľa jeho názoru bol rozhodnutím odvolacieho súdu porušený zákon, a preto navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie Krajskému súdu v Nitre. Mimoriadne dovolanie odôvodnil tým, že odvolací súd pre nedostatok riadneho odôvodnenia svojho rozhodnutia odňal možnosť žalobcom konať pred súdom (§ 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.) a konanie na odvolacom súde bolo tiež zaťažené vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s. p.). Uviedol, že odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými odvolacími dôvodmi žalobcov vo vzťahu k ich skutkovým tvrdeniam a navrhovaným dôkazom, a to konkrétne s námietkou odvolateľov, že sa súd prvého stupňa nevysporiadal s dôkazmi označenými žalobcami vo vyjadrení zažurnalizovanom na č.l. 44-45 spisu, ako ani so

skutkovými tvrdeniami žalobcov, od ktorých odvodzovali svoj žalobný nárok na ochranu osobnosti, a to konkrétne s priebehom výborovej schôdze, s konaním členov poľovníckeho združenia, ktorí sa snažili vrátiť žalobcom riadne zaplatené členské, so správaním účastníkov súdneho konania v priebehu súdneho pojednávania pred okresným súdom, s konaním žalovaných, ktorí dvadsaťeurový nedoplatok žalobcov považovali za dôvod zániku ich členstva v združení, s nevydaním povolenia na lov a so znemožnením výcviku poľovného psa žalovanými. Všetky tieto skutkové okolnosti predstavovali podľa názoru generálneho prokurátora podstatné otázky dôležité pre rozhodnutie o veci, ktorými sa sudy v odôvodnení nezaoberali a preto považoval ich rozhodnutie za nepreskúmateľné. Generálny prokurátor tiež namietal, že odvolací súd sa dopustil aj ďalšieho procesného pochybenia, keď vyjadrenie právnej zástupkyne žalovaných k odvolaniu žalobcov nedoručil žalobcom na vyjadrenie, čím došlo k porušeniu základného práva žalobcov na súdnu ochranu zaručeného Ústavou Slovenskej republiky v čl.46 ods. 1, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Žalobcovia 1/ a 2/ sa v celom rozsahu stotožnili s dôvodmi mimoriadneho dovolania a návrhom na zrušenie rozsudku odvolacieho súdu.

Žalovaní 1/ až 3/ vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedli, že odvolací súd zabezpečil účastníkom rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv a v plnom rozsahu sa pridrižoval zákonných ustanovení. Podľa ich názoru Občiansky súdny poriadok nezakotvuje povinnosť súdu zaslať vyjadrenia účastníkov konania k podanému odvolaniu druhej strane. Tiež sa domnievali, že odvolací súd sa vysporiadal so všetkými odvolacími dôvodmi žalobcov a vo veci správne rozhodol, keď v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O.s.p. sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Žalobcovia uviedli, že žiadne návrhy na doplnenie dokazovania nemajú a preto považovali žalovaní tvrdenia generálneho prokurátora o nevykonaní navrhovaného dokazovania za nesprávne. Následne sa žalovaní vyjadrili aj k otázke nepreukázania zásahu do osobnostných práv žalobcov, nedostatku pasívnej legitímácie žalovaných 2/ a 3/, a v plnom rozsahu sa stotožnili s rozhodnutím prvostupňového i odvolacieho súdu. Navrhli, aby dovolací súd mimoriadne dovolanie zamietol a žalovaným priznal náhradu trov dovolacieho konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia žalovaných v sume 197,84 €, a to za 2 úkony právnej pomoci : prevzatie veci a príprava zastúpenia z 1. novembra 2012, vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu z 1. novembra 2012 po 91,29 € (§ 10 ods.8 vyhlášky č.655/2004 Z.z.) a 2x režijný paušál 7,63 €, na účet právnej zástupkyne žalovaných.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora nie je dôvodné.

Podľa § 243e ods. 1 O.s.p. ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Občiansky súdny poriadok upravuje tri samostatné dôvody, ktoré môže generálny prokurátor úspešne uplatniť v procesne prípustnom mimoriadnom dovolaní. Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Pre účely preskúmvanej veci treba osobitne uviesť, že na výskyt procesných väd konania vymenovaných v § 237 O.s.p. a tiež tzv. iných procesných väd konania majúcich za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, prihliada Najvyšší súd Slovenskej republiky nielen v konaní o dovolaní (viď § 242 ods. 1 O.s.p.), ale aj v konaní o mimoriadnom dovolaní (viď § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s

§ 242 ods. 1 O.s.p.) bez zreteľa na to, či boli alebo neboli v tomto mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnené.

Dovolacie dôvody pritom neposudzuje podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Plniac si vyššie uvedené povinnosti dovolací sa preto predovšetkým zaoberal otázkou, či konanie v tejto právnej veci nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným). Existenciu vád vymenovaných v písmenách a/ až e/ a g/ § 237 O.s.p. generálny prokurátor nenamietal a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Generálny prokurátor namietal existenciu vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorá podľa jeho názoru spočívala v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, pretože sa nevysporiadal so všetkými odvolacími dôvodmi žalobcov.

Pokiaľ ide o nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia namietaný generálnym prokurátorom, dovolací súd k tejto námietke uvádza, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9.decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19.februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze sp.zn. III. ÚS 119/03. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Do práva na spravodlivý súdny proces však nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamena ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v dovolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie

dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

V prejednávanej veci odvolací súd okrem toho, že sa v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. obmedzil na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, čo je postup plne súladný so zákonným znením citovaného ustanovenia, doplnil aj ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd sa jednoznačne vyjadril aj k tej odvolacej námietke (súčasne i námietke mimoriadneho dovolateľa), prečo považoval skutkový stav zistený súdom prvého stupňa za správny a dostatočný. Uviedol, že žalobcovia boli povinní už v samotnom žalobnom návrhu opísať všetky rozhodujúce skutočnosti a označiť alebo predložiť o nich súdu dôkazy. Táto povinnosť je osobitne zdôraznená pri žalobách na ochranu osobnosti ustanovením § 118a ods. 1 O.s.p. (vo veci však nebola splnená podmienka podľa odseku 3, keďže žalobcovia neboli o tejto povinnosti poučení v predvolaní na prvé pojednávanie) a všeobecne platí v sporových konaniach, že v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p. sú účastníci povinní označiť a predložiť všetky dôkazy a skutočnosti najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie. Keďže žalobcovia boli poučení súdom o svojich povinnostiach v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p. a prehlásili, že nemajú ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, odvolací súd mal zato, že dôkazy nimi produkované neboli postačujúce pre úspech v konaní o ochranu osobnosti a priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Uvedený postup je taktiež súladný so znením ustanovenia § 214 ods. 1 O.s.p., ktoré platí pre odvolacie konania a prejavil sa aj tým, že odvolací súd nenariadil pojednávanie na prejednanie odvolania, pretože v danej veci nevzhladol potrebu doplniť či opakovať dokazovanie. Následne sa odvolací súd v odôvodnení podrobne zaoberal aj najdôležitejšou okolnosťou pre posúdenie prejednávanej veci a tou bola existencia protiprávneho zásahu objektívne spôsobilého privodiť žalobcom ujmu na ich práve na ochranu osobnosti konkrétne na ich vážnosti a dôstojnosti. Z obsahu tohto odôvodnenia je celkom zrejماً myšlienková úvaha súdu, skutkové okolnosti, z ktorých vychádzal a ktoré posudzoval, ako aj jeho právne závery. Súd pri svojom rozhodovaní musí spomedzi skutočností, ktoré boli účastníkmi tvrdené, ktoré boli sporné a ktoré boli predmetom dokazovania, rozlíšiť tie, ktoré sú pre spor rozhodné a preukázané. Preto subjektívny nesúhlas účastníka s rozhodnutím súdu v tom zmysle, že práve ním tvrdené a preukazované skutočnosti, boli tie ktoré mal súd vziať do úvahy pri svojom rozhodnutí, a ktoré by sa prejavili v priaznivejšom rozhodnutí pre neho, nemôže byť objektívne spôsobilým dovolacím dôvodom a nepredstavuje porušenie práva na spravodlivý súdny proces. Ako už bolo vyššie uvedené právo na spravodlivý súdny proces nie je totožné s právom účastníka konania, aby bol v konaní úspešný a aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu dalo odpoveď na všetky odvolacie námietky žalobcov a tiež na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavné nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Z obsahu mimoriadneho dovolania je zrejماً, že v skutočnosti generálny prokurátor namieta úplnosť a správnosť vykonaného dokazovania a najmä jeho vyhodnotenie súdmi. Keďže za spôsobilý dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 243f ods. 1 O.s.p. nemožno považovať nesúhlas mimoriadneho dovolateľa s vyhodnotením dôkazov súdmi (napr. R 42/1993), nemohol sa dovolací súd námietkami mimoriadneho dovolateľa týkajúcimi sa neúplnosti a nesprávosti vyhodnotenia dokazovania súdmi zaoberať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné poukázať aj na to, že mimoriadne dovolanie nie je „ďalším odvolaním“, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 243f ods. 1 písm. a/, b/ O.s.p.) a hmotnoprávnych (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa mimoriadnym dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi, tak ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže

dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní. Okrem toho platí zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu a preto nemôže byť predmetom posúdenia v rámci mimoriadneho opravného konania. Z vyššie uvedených dôvodov za spôsobilý dovolací dôvod v zmysle § 243f O.s.p. nemožno považovať nesúhlas mimoriadneho dovolateľa s vyhodnotením dôkazov súdmi.

Generálny prokurátor ďalej namietal, že konanie na odvolacom súde bolo tiež zaťažené tvz. inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.), pretože odvolací súd nedoručil žalobcom vyjadrenie žalovaných k ich odvolaniu v rozpore so zásadou kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní.

Dovolací súd k tejto námietke poznamenáva, že v zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, porušenie povinnosti doručiť odvolanie vrátane vyjadrenia k odvolaniu účastníkom konania môže mať za následok vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (teda nie tzv. inú vadu konania, na ktorú poukazuje generálny prokurátor). Avšak o vadu v zmysle citovaného ustanovenia ide len v tom prípade, pokiaľ sa v dôsledku tohto nesprávneho procesného postupu súdu účastníkovi konania odňala možnosť uplatnenia jeho vplyvu na konečný výsledok konania. Záver či a kedy mala daná vada za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, závisí vždy od posúdenia okolností konkrétneho prípadu.

V zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednania vecí pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Tento princíp je jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania, vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť proti jej protistrane. Okrem tejto požiadavky koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim. Význam požiadavky, aby bolo vyjadrenie zaslané všetkým účastníkom konania, spočíva v potrebe zabezpečenia, aby procesné strany mali vieru vo výkon spravodlivosti a aby im nebola odopretá možnosť vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré by mohli ovplyvniť rozsudok súdu.

Ústavný súd Slovenskej republiky už zaujal názor, že nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasť práva na spravodlivý proces (m. m. I. ÚS 2/05, I. ÚS 100/04, I. ÚS 335/06), zároveň ale tiež pripustil, že v niektorej veci môže byť absencia stanoviska k vyjadreniu k opravnému prostriedku druhého účastníka konania právne irelevantná. O taký prípad ide vtedy, keď súd rozhodujúci o opravnom prostriedku, nezaložil svoje rozhodnutie na vyjadrení k opravnému prostriedku (teda vtedy, keď vyjadrenie k opravnému prostriedku nemalo zásadný vplyv na rozhodnutie o opravnom prostriedku). V tejto súvislosti treba poukázať aj na uznesenie ústavného súdu z 20. decembra 2010 sp.zn. IV. ÚS 462/2010, v zmysle ktorého z Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva povinnosť odvolacieho súdu predložiť druhému účastníkovi konania späť na zaujatie stanoviska vyjadrenie druhého účastníka konania k opravnému prostriedku.

Povinnosťou súdu prvého stupňa je v zmysle § 209a ods. 1 O.s.p. doručiť odvolanie účastníkov protistrane spolu s výzvou o vyjadrenie. Nie je však procesnou povinnosťou súdu doručovať následne vyjadrenie účastníka konania k odvolaniu druhého účastníka konania odvolateľovi. Je však v súlade so zásadou kontradiktórnosti konania a rovnosťou zbraní, aby vyjadrenie k odvolaniu bolo predložené odvolateľovi najmä v tom prípade, ak jeho obsah má zásadný vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu najmä pokiaľ obsahuje také argumenty, dôkazy či právnu kvalifikáciu veci, ktorá nebola v doterajšom priebehu konania protistrane známa, ku ktorej nemal možnosť sa vyjadriť a ktorá môže mať za následok zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa. Iný pohľad na realizáciu práva účastníka oboznámiť sa s

vyjadrením procesnej protistrany by mohol v praxi znamenať neustály (opakujúci sa a nikdy nekončiaci) proces vyjadrovania sa jedného účastníka konania k vyjadreniu druhého účastníka konania, pričom možnosť poznať obsah príslušného vyjadrenia je zabezpečovaná aj právom účastníka konania na nahliadnutie do súdneho spisu. Pokiaľ teda je vyjadrenie protistrany len zopakovaním prípadne sumarizáciou predchádzajúcich argumentov, ktoré sú odvolateľovi známe z konania na súde prvého stupňa a vyjadrenie k odvolaniu nemá svojím obsahom takmer žiadny vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, vychádza dovolací súd z názoru, že odňatie možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nezakladá iba sama skutočnosť, že odvolateľovi nebolo predložené vyjadrenie druhej procesnej strany k jeho odvolaniu (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu SR z 13. októbra 2011, sp.zn. 3 Cdo 23/2011).

V prejednávanej veci vyjadrenie žalovaných k odvolaniu žalobcov neobsahovalo žiadne nové skutočnosti, argumenty, či dôkazy, ktoré by žalobcom neboli známe a na ktoré by v priebehu konania nemali možnosť reagovať. Samotný podnet na podanie mimoriadneho dovolania, ako ani mimoriadne dovolanie neobsahuje žiadnu reakciu na obsah tohto vyjadrenia žalovaných, v tom zmysle, že by napádalo skutočnosti v ňom uvedené. Rovnako rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto veci nebolo založené na tvrdeniach uvedených v tomto vyjadrení, práve naopak reagovalo predovšetkým na odvolaciu argumentáciu žalobcov. Z uvedených dôvodov dovolací súd zastáva názor, že samotné nedoručenie vyjadrenia žalovaných k odvolaniu žalobcom, neznamenal odňatie možnosti žalobcom konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f / O.s.p.

Dovolací súd uzatvára, že v konaní nedošlo k odňatiu možnosti žalobcov konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ako ani k inej vade konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie súdu v zmysle § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol (§ 243i a § 243b ods. 1 O.s.p.).

Povinnosť nahradiť trovy konania o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na jeho podanie (§ 148a ods. 1 a 2 O.s.p.). V dovolacom konaní úspešným žalovaným 1/ až 3/ vznikol nárok na náhradu trov tohto konania proti žalobcom, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky im priznal náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v trovách právneho zastúpenia v sume 98,70 €, a to za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu z 1. novembra 2012 (§ 10 ods. 8 v spojení s § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom do 30. júna 2013 v zmysle prechodného ustanovenia § 20c citovanej vyhlášky) v sume 91,29 €, 1 x režijný paušál 7,41 € (§ 1 ods. 3 v spojení s § 16 ods. 3 vyhlášky). Za úkon prevzatie veci dovolací súd náhradu trov nepriznal, pretože právna zástupkyňa zastupovala žalovaných aj v základnom konaní.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.